

Dosarul nr. 2ra-2098/18

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana (jud: V. Martînenco)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Pahopol, V. Negru, A. Bostan)

ÎNCHEIERE

28 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Iurie Bejenaru
Mariana Pitic

examinând chestiunea cu privire la admisibilitatea recursului declarat de Gheorghe Știrbu, reprezentat de avocatul Victoria Gamurari,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Gheorghe Știrbu împotriva lui Radu Cihan și Serghei Reaboi cu privire la încasarea datoriei, penalității, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 05 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Radu Cihan și a fost modificată hotărârea din 14 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana,

c o n s t a t ă :

La data de 27 martie 2017 reclamantul Gheorghe Știrbu a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Radu Cihan, Serghei Reaboi și SRL „Constantah-Prim” cu privire la încasarea datoriei, penalității, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la data de 16 mai 2013, între Știrbu Anatol, în calitate de împrumutător și Cihan Radu, în calitate de împrumutat, precum și SRL „Constantah-Prim”, Serghei Reaboi, în calitate de fidejutori, a fost încheiat contractul de împrumut, potrivit căruia împrumutătorul a transmis în proprietatea împrumutatului mijloace bănești în sumă de 10000 de euro, iar ultimul s-a obligat să-i restituie împrumutătorului până la data 17 mai 2014.

A susținut că, potrivit acordului suplimentar la contractul de împrumut din 16 mai 2013, s-a convenit asupra faptului că suma v-a fi restituită în patru tranșe, ultima tranșă fiind la data de 31 mai 2014, iar în caz de nerambursare în termen, împrumutătorul și-a rezervat dreptul de a solicita o penalitate de 0,5 % din suma nerestituită pentru fiecare zi de întârziere.

A specificat că, pârâtul și-a onorat obligațiunile parțial achitând doar suma de 9000 de euro.

A afirmat că, la data de 08 septembrie 2016 a încheiat cu Știrbu Anatol contractul de cesiune a creanței, potrivit căruia ultimul i-a cesionat datoria de 1000 de euro și penalitatea de 900 de euro.

A relatat că, în vederea soluționării litigiului pe cale amiabilă, a expediat în adresa pârâților pretenții, care au fost recepționate, însă au fost lăsate fără răspuns.

A solicitat încasarea, în mod solidar, de la Radu Cihan, Serghei Reaboi și SRL „Constantah-Prim” în beneficiul său a datoriei ce rezultă din contractul de împrumut din 16 mai 2013 și acordul suplimentar din 30 septembrie 2013 la contractul de împrumut din 16 mai 2013 în mărime de 1000 de euro, a penalității contractuale în cuantum de 900 de euro, a dobânzii de întârziere în mărime de 465 de euro 30 cenți și a cheltuielilor de judecată.

Prin cererea de concretizare a cerințelor din 12 octombrie 2017, reclamantul a renunțat la pretențiile înaintate împotriva SRL „Constantah-Prim” (f.d. 83).

Prin hotărârea din 14 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, a fost admisă acțiunea depusă de Gheorghe Știrbu și a fost încasat în mod solidar de la Radu Cihan și Serghei Reaboi în beneficiul lui Gheorghe Știrbu suma de 1000 de euro – datoria conform contractului de împrumut din 16 mai 2013 și acordului suplimentar din 30 septembrie 2013 la contractul de împrumut din 16 mai 2013, penalitatea contractuală în sumă de 900 de euro, dobânda de întârziere în sumă de 465 de euro 30 cenți, iar în total suma de 2365 de euro 30 cenți convertiți în lei moldovenești la data executării hotărârii, cheltuielile de asistență juridică în sumă de 3000 de lei, cheltuielile de judecată în sumă de 1560 de lei, ce rezultă din plata taxei de stat și cheltuielile de citare prin telegramă și citare publică în sumă de 162 de lei 48 bani, iar în total suma de 4722 de lei 48 bani.

Prin decizia din 05 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Radu Cihan, a fost modificată hotărârea din 14 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana în sensul diminuării cuantumului penalității contractuale dispuse spre încasare și a fost încasat, în mod solidar din contul lui Radu Cihan și Serghei Reaboi în beneficiul lui Gheorghe Știrbu penalitatea contractuală în sumă de 300 de euro, echivalentul în MDL conform cursului oficial al BNM la data executării hotărârii. În rest, hotărârea din 26 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, a fost menținută. Totodată, a fost încasat din contul lui Gheorghe Știrbu în beneficiul lui Radu Cihan cheltuielile de judecată în sumă de 112 de lei 50 bani, cu titlul de taxă de stat achitată la depunerea cererii de apel.

Instanța de apel și-a motivat concluzia prin faptul că, potrivit probelor anexate la materialele cauzei, s-a constatat că pârâtul/apelant și Serghei Reaboi nu au restituit reclamantului împrumutul în suma de 1000 euro și se află în întârzierea executării obligației pecuniare (restituirea împrumutului), astfel că în temeiul art. 619 alin. (1), (2), art. 872 alin. (1) Codului Civil, reclamantul/intimat în calitate de împrumutător este în drept de a pretinde de la pârâți, în mod solidar, pentru întreaga sumă datorată o dobândă de întârziere, deoarece în acest sens prevederile legii reglementează direct acest drept al reclamantului, iar contractul încheiat între părți nu prevede altfel.

De altfel, ținând cont de suma datorată lui Gheorghe Știrbu de către Radu Cihan, precum și de perioada întârzierii executării obligației pecuniare de către pârâți (de la 31 mai 2014 – 15 martie 2017) și variațiile ratei de refinanțare BNM în perioada menționată a întârzierii pârâtului, instanța de apel a reținut că, calculul dobânzii de întârziere efectuat de reclamantul/intimat în sumă de 465 de euro 30 cenți pentru perioada de întârziere 31 mai 2014 – 15 martie 2017, este corect și astfel, pretenția reclamantului privind încasare de la pârâți, în mod solidar, a dobânzii de întârziere în suma de 465 de euro 30 cenți, este legală și întemeiată și corect a fost admisă de instanța de fond.

Totodată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău a menționat că mărimea penalității solicitate de reclamant în raport cu suma datoriei este disproporționată, fapt ce denotă un dezechilibru inechitabil, temei care justifică reducerea quantumului penalității, deoarece în conformitate cu art. 630 alin.(1) Cod civil, în cazuri excepționale, luându-se în considerare toate împrejurările, instanța de judecată poate dispune reducerea clauzei penale disproporționat de mari. La reducerea clauzei penale, trebuie să se țină cont nu numai de interesele patrimoniale, ci și de alte interese, ocrotite prin lege, ale creditorului.

În contextul dat, instanța de apel a atestat temeiul reducerii clauzei penale calculate conform contractului de împrumut din 16 mai 2013 și acordului adițional din 30 septembrie 2013, or mărimea ei în sumă de 900 euro, practic constituie 90% din valoarea datoriei în sumă de 1000 euro - fapt ce atentează simțitor interesele debitorilor.

Așadar, reieșind din circumstanțele expuse, caracterul sinalagmatic al raporturilor contractuale dintre părți și existența obligațiilor, precum și întârzierea plăților, instanța de apel a dispus diminuarea quantumului penalității contractuale până la suma de 300 de euro.

În consecință, ținând cont de faptul că pretențiile apelantului au fost admise parțial, partea intimată Gheorghe Știrbu a fost obligată să compenseze apelantului Radu Cihan cheltuielile de judecată suportate în instanța de apel proporțional pretențiilor admise, în sumă de 112 de lei 50 bani.

La data de 23 august 2018 Gheorghe Știrbu, reprezentat de avocatul Victoria Gamurari a declarat recurs împotriva deciziei din 05 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel în partea diminuării penalității și menținerea hotărârii instanței de fond, precum și încasarea dobânzii de întârziere pentru perioada 16 martie 2017 – 24 august 2018 în mărime de 234 de euro 66 cenți.

În motivarea recursului a indicat că, instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea.

A apreciat că, concluzia instanței de apel precum că penalitatea este una exagerată și disproporționată, este eronată, or perioada întârzierii executării obligației este una mare. De altfel, termenul limită a fost stabilit până la data de 31 mai 2014, iar intimații până în prezent nu au achitat integral datoria. Respectiv, din data de 31 mai 2014 până în prezent a trecut 4 ani și 3 luni, termen în care suma de 100 de euro putea fi gestionată în așa mod că să obțină un profit din ea. La caz, consideră că penalitatea solicitată este una rezonabilă.

A relatat că, în circumstanțele în care examinarea cauzei în instanța de judecată a fost de durată, consideră rezonabil încasarea dobânzii de întârziere pentru perioada 13 martie 2017 – 24 august 2018 în mărime de 234 de euro 66 cenți.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 05 iunie 2018, dar date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurent la dosar lipsesc.

Astfel, recursul, declarat la data de 23 august 2018, este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de Gheorghe Știrbu, reprezentat de avocatul Victoria Gamurari nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de Gheorghe Știrbu, reprezentat de avocatul Victoria Gamurari, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Gheorghe Știrbu, reprezentat de avocatul Victoria Gamurari ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de Gheorghe Știrbu, reprezentat de avocatul Victoria Gamurari se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic